

Besedilo in fotografije: Marjan Tkavc

Okrós Krima

Turam MTB na pot

Če bo vse po sreči, bo v vsakem Grifu z moje tipkovnice z nesebično pomočjo miške prišel vsaj en opis ture MTB. Ker je podnaslov revije Grif »Za raziskovalce nekoristnega sveta«, se mi zdi, da se idealna tura MTB kar dobro ujema s konceptom revije, saj gorsko kolesarjenje izpod svoje čelade gledam kot praoš in blatno avturanistično rekreacijo po bolj ali manj strmih terenih, če se le da, brez asfalta, in to ne najbolj v gorah. Angleški izraz off-road to še najbolje opisuje, dosti bolje kot izraza gorsko kolesarjenje in MTB, ki sta udomačena in ju bom uporabljal. Izraz ATB (All Terrain Bike) se tudi v angleščini na žalost ni prijel. Bolje je v francoščini, kjer se uporablja izključno izraz V.T.T (Velo Tout Terrain = kolo za vse terene). Sam na gorsko kolo gledam kot na terenski avtomobil, ki je namenjen predvsem vožnji zunaj utrjenih cestišč.

Pravo kolesarjenje off-road, o katerem nameščavam pisati, se precej razlikuje od vseh drugih zvrsti kolesarjenja - cestnega, potovnega, bmx, dvoranskega, sobnega ... Menim, da pri tej kolesarski zvrsti prideš najbolj v stik z naravo in raziskuješ nekoristni svet.

Pravo terensko kolesarjenje zahteva posebno opremo, o kateri smo v Grifu že govorili in še bomo, ter poleg tega nujno potreben orientacijo v naravi. Za gorske ture MTB pa tudi gorniško znanje. Ne uporabljamo potovalnih

torb in večjih nahrbtnikov, ker bi nas preveč ovirali pri premagovanju tehnično zahtevnih terenov. Najboljše je, da na kolesu ni nič takega, česar ne bi bilo na njem že, ko smo ga kupili, razen kakšnega števca in rogov. Enodnevne ture so dolge od 20 pa tja do 90

km in več, večinoma od 30 do 40 km, odvisno od terena seveda. Do izhodišča se navadno pripeljemo z avtom, saj ture večinoma potekajo krožno. Izberemo si takšno, ki bo zanimiva tako glede narave kot tudi in še posebej v tehničnem gorskolesarskem

Zahtevnost terena po Paternuju:

V1 nezahtevni vzponi po zelo položnih cestah

V2 manj zahtevni vzponi po položnih cestah in kolovozih; naklon manj kot 5 %

V3 srednje zahtevni vzponi po srednje strmih cestah in kolovozih; naklon od 5 % do 10 %

V4 zahtevni vzponi po strmih cestah, kolovozih in pešpoteh; naklon od 10 % do 15 %

V5 zelo zahtevni vzponi po zelo strmih makadamskih cestah, redkeje asfaltnih, po kolovozih, pešpoteh in stezah; naklon od 15 % do 20 %, ponekod lahko do 25 %

V6 izjemno zahtevni vzponi po izjemno strmih kolovozih, redko makadamskih cestah, po pešpoteh, stezah in vlekah; naklon večji od 20 %, ponekod lahko do 35 %

V7 skrajno zahtevni vzponi po skrajno strmih kolovozih, pešpoteh, stezah in vlekah; naklon več kot 35 %, ponekod lahko do 50 %; ti vzponi so večinoma kratki in jih ponavadi zvozimo šele po več poizkusih ter pri suhi podlagi

S1 nezahtevni spusti po dobrih, položnih in srednje strmih asfaltnih in makadamskih cestah

S2 manj zahtevni spusti po dobrih, strmih, do zelo strmih makadamskih cestah

S3 srednje zahtevni spusti po slabih, strmih, do zelo strmih makadamskih cestah in kolovozih brez ovir

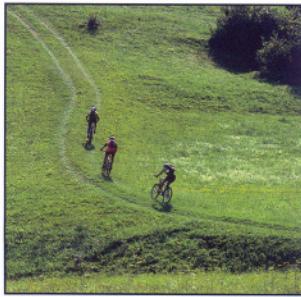
S4 zahtevni spusti po kolovozih, pešpoteh in stezah z redkimi ovirami

S5 zelo zahtevni spusti po kolovozih, pešpoteh, stezah in vlekah s pogostimi ovirami

S6 izjemno zahtevni spusti po kolovozih, pešpoteh, stezah in vlekah s stalnimi ovirami

S7 izjemno zahtevni spusti po kolovozih, pešpoteh, stezah in vlekah s stalnimi, skrajno težavnimi ovirami, ki jih ponavadi zmoremo prevoziti šele po več poizkusih in pri suhi podlagi; vožnja je na meji padca.

Okrug Krima	Zahtevna tura
Panorama	♦ ♦ ♦ ♦ ♦
Teren	♦ ♦ ♦ ♦ ♦
Tehnika vožnje	♦ ♦ ♦ ♦ ♦
Orientiranje	♦ ♦ ♦ ♦ ♦
Kondicija	♦ ♦ ♦ ♦ ♦

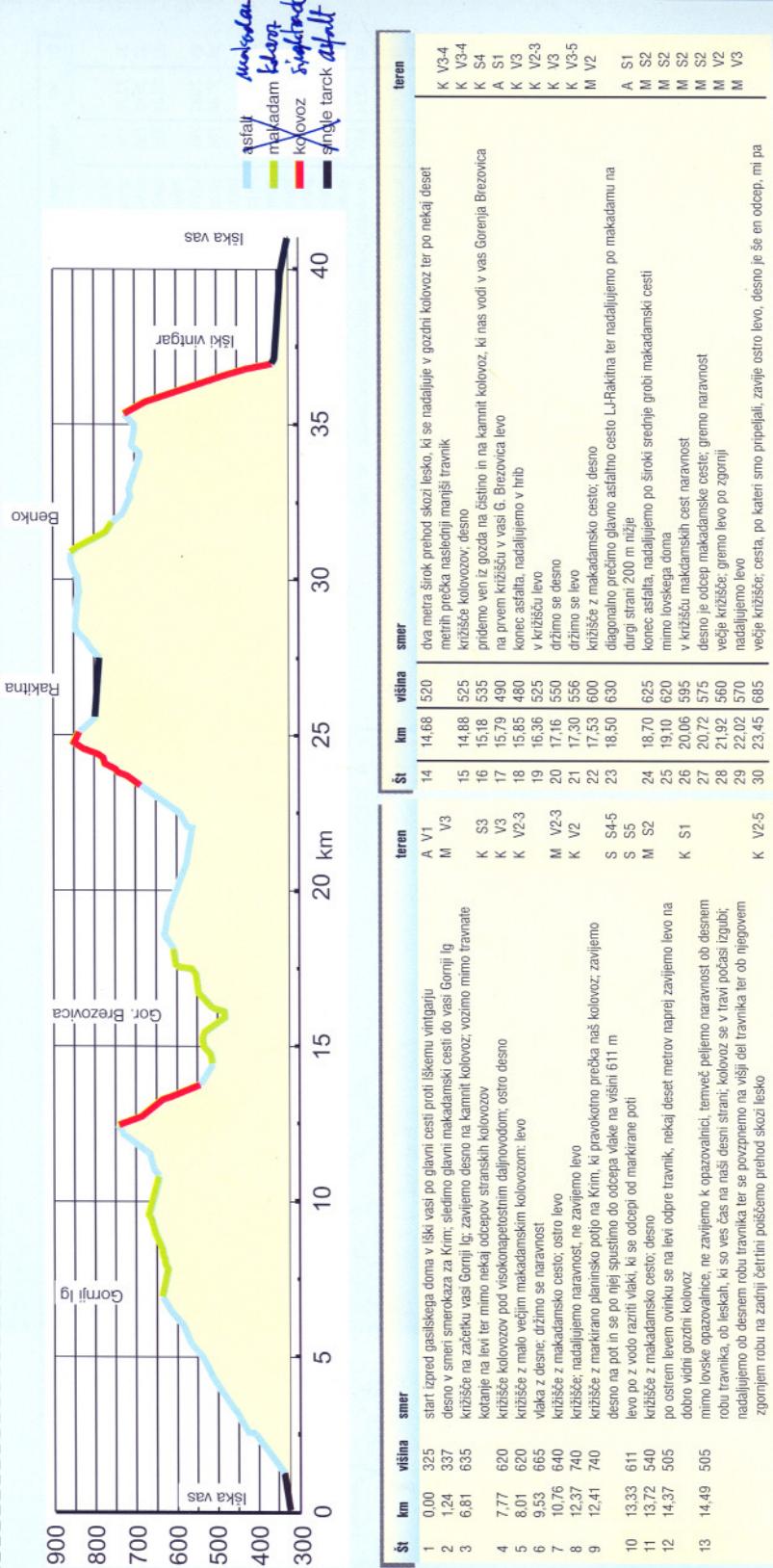
smislu! Pot ne poteka samo po glavnih makadamih in kolovozih, ampak tudi po ožjih poteh, zato je dobro imeti vodnike z opisom poti in narisanim izhodiščem, natančnim potekom po mreži poti, višinskim profilom, podlago. To bom poskušal ponuditi bralcem Grifa v svojih prispevkih.

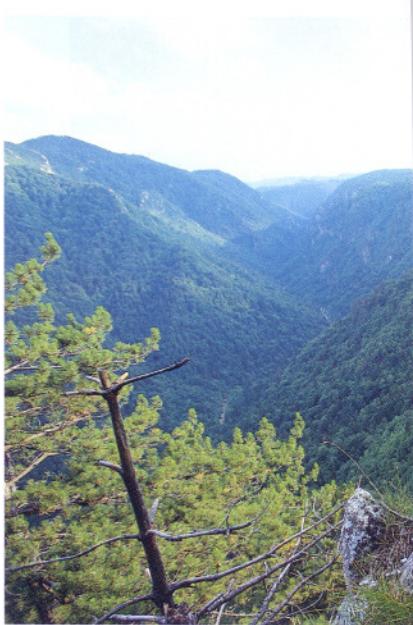
Da lahko sploh vozimo po vodnikih, potrebujemo kolesarski števec, višinomer ter natančne topografske karte v merilu 1:25000 - speciale. V vodnikih je ponavadi podana tudi tehnična zahtevnost in težavnost ture, kar se nanaša na tehniko vožnje in potrebo telesno pripravljenosti, ter tudi zanimivost ture glede bajkanja (bike fun) in glede lepote pokrajine (panorama).

Zasnova tur MTB

V osnovi je v vsakem vodniku MTB podano navodilo kolesarju, da čim laže najde pravo pot. Ker ture MTB, v nasprotju s planinarjenjem, večinoma ne potekajo po označenih poteh, mora biti navodilo precej natančno. Kako naj bi bilo takšno navodilo oblikovano, nikakor ni določeno. Kolikor je vodnikov, toliko je različnih opisov tur. Sam sem iz več virov izbral način, ki se mi zdi najprimernejši in je sestavljen iz treh delov: 1) tabela s tehničnim opisom (nem. wegweiser), 2) višinski profil in 3) skica ture. Poleg tega je vedno dobro imeti čim več statističnih podatkov o turi, tako da se laže odločimo, ali se je bomo lotili ali ne. Kot lahko vidite, sem za oceno težavnosti vzponov in spustov uporabil lestvico, ki jo je v Strmih kolesnicah vpeljal Marko Paternu in se mi zdi zelo uporabna. Dodal sem nekaj podatkov, ki v slovenskem prostoru niso običajni, so pa standardni v tujih vodnikih. Gre predvsem za vrsto podlage. Osebno mi ni vseeno, ali je 10 km vzpona po razritem kolovozu ali pa po strmi asfaltni cesti, na kateri zrak in gneča ne ustrezata zeleni okolici.

Ture MTB, ki jih bomo v Grifu opisovali, bodo prej omenjene prave ture off-road, predvidoma vseh težavnostnih stopenj. Tiste težje bodo, če bo le mogoče, imele laže različice. Upamo, da se vam bodo ture zdele zanimive in uporabne ter vas vabimo, da se pisno oglasite na uredništvo s kritikami, pohvalami in predlogi za nove ture.

Okrug Krima

Južno od Ljubljane je kar nekaj divje pokrajine, kjer se da odlično bajkti. Veliko je gozdnih cest ter kolovozov, ne manjka pa tudi poti, ki so jih nadelali sprehajalci iz bližnje Ljubljane. Splošno značilnosti območja bomo prihranili za naslednjto turo po teh krajih. Krim je vključen v veliko vodnikov MTB na Slovenskem, ker tako mogočno bedi nad Ljubljanskim barjem, da je vzpon na vrh in spust na severno stran že stara zgodba. Kot bomo naredili velikokrat, smo tudi tokrat speljali turo brez pravega višinskega cilja - vrha, torej bo cilj kar sama pot. To je čista tura XC - cross country z večinoma zmernim vzponom po spremenljivi kamnitimi podlagi ter dvema lepima odsekoma DH - downhill. Poteka večinoma po gozdru, kar je prijetno zaradi sence v poletnih mesecih. Traso smo se trudili speljati po kar se da veliko senožetih, tako da tura vsaj malo diha. Orientacijsko je zahtevna le na enem kraju - prehod čez senožeti v Gornjo Brezovico - št. 14 v opisu. Če vam tega prehoda ne bi uspelo najti, lahko Gornjo Brezovico obidete - pri št. 11 levo po makadamu vse do št. 22.

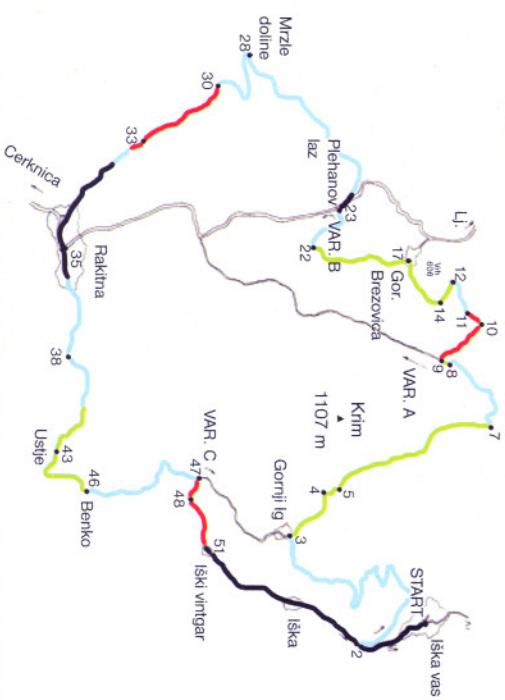
Različice

Na širšem območju Krima je različic MTB kot listja in trave. Pri opisani turi navajamo nekaj možnosti. Turo lahko skrajšate na več delih, še posebej če vam asfalt ne smrdi: A) pri št. 9 greste naravnost po kolovozu vse do asfalta, kjer zavijete levo proti Rakitni do št. 34, s tem se ognete tudi prvemu zahtevnemu spustu. B) pri št. 23 zavijete levo na asfalt proti Rakitni do št. 34 ter C) drugemu zahtevnemu spustu se ognete tako, da pri št. 47 nadaljujete na

Št	km	vihna	smer
31	23,70	740	se povzpremo po stremi poti, ki je markirana s planinski markacijami, naravnost v hrib
32	23,80	750	odstop kolovozom na lev, ter džimo se desno, sledimo markacijam
33	25,04	835	križišče ob klopci in mizci; po večjem kolovozu levo (dlugi na lev); rahlo se spuščamo proti
34	26,95	785	Rakiti z glavno cesto Čerknica / Rakitna, levo
35	27,40	785	pri cerkvi zavijemo desno in takoj mimo trgovine na levi strani v hrib; sledimo modro belim markiranjem po glavnem asfaltu cesti v hrib
36	27,70	810	pri hiši št. 95 v križišču evo
37	27,87	820	cesta se razcepí na dva kaka, gremo desno in nato mimo hišo s št. 85 ter takoj levo mimo hiša, ki je na desni, na makadam
38	29,31	840	pridemo do visoko napetostnega daljnivoda; nadaljujemo po glavni makadamski cesti mimo odcepja kolovoz na desni; mimo odcepja kolovoz na lev
39	29,61	835	nenevadim prometni znak; upoštevamo obvezno smer levo
40	30,84	855	sledimo makadamu v gozd mimo odcepja kolovoz na lev
41	31,00	840	pri hiši št. 95 v križišču evo
42	31,15	810	zavijemo na prvič v makadam, naravnost
43	31,26	800	zavijemo desno
44	31,46	770	zavijemo na osamljene hiše na desni
45	32,07	730	zavijemo desno
46	32,78	715	zavijemo desno
47	35,21	725	zavijemo desno po markirani poti - singlerrack v Iški vintgar
48	35,62	670	racsep markirane poti; levo
49	36,13	545	skakalnica
50	36,42	485	po dveh podprtih sledih težko prevozen del, ki se muognemo tako, da zavijemo po ozkem singlerracku levo; potem se do dha doline desno po bolj zvezčenih poteh; vse nas pripeljejo do gostilne v Iškem vintgarju
51	36,83	360	Iški Vintgar, levo mimo gostilnici na astalt ter nazaj proti izhodišču
52	40,93	325	Iška vas

Teren	
Vzpon	18 km (4,4 %); na nekaj mestih v6
Spust	13 km (32,2 %), na nekaj mestih S6, na enem S7
Ravnina ($\pm 1.5\%$ strmine)	10 km (24 %)
Astalt	8,2 km (20 %)
Makadam	19,8 km (48 %)
Kovček	8,8 km (21 %)
Singlerrack	4,2 Km (10 %)

A ... astalt	K ... kolovoz	V1 - V7 ... težavnost vzpona	n.v. ... nadmorska vihna
M ... makadam	S ... single track	S1 - S7 ... težavnost spusta	v.m. ... višinski metri
(Skupna višinska razlika vzponov)			

ravnost vse do vasi Gornji Ig ter se po že znani makadamski cesti spustite do izhodišča. Za vse raziskovalce še podatek, da so kolovazi, ki vodijo s ceste Plehanov laz - Zabočevo čez Gabrov vrh proti Rakitni, v začetku prevozni, potem pa se izgubijo v goščavi.

Statistika ture in drugi podatki

Izhodišče	Iška vas (15 km južno od Ljubljane)
Nadmorska višina izhodišča	325 m
Največja nadmorska višina	860 m
Skupna višinska razlika	1090 m
Dolžina ture	40,93 km
Voznost	100 %
Voznost v obratni smeri	94 %
Čas	2,5-3,5 h
Zemljevidi	DTK* 1:25000 št. 134 in 135 Atlas Slovenije 1:50000, str. 146 in 147